

Mål C-474/22

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

15 juli 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

3 maj 2022

Svarande, tillika klagande:

Laudamotion GmbH

Kärande, tillika motpart:

Flightright GmbH

BUNDESGERICHTSHOF

BESLUT

[utelämnas]

i målet

Laudamotion GmbH, [utelämnas]

[utelämnas] Schwechat (Österrike),

svarande, tillika klagande

[utelämnas]

mot

Flightright GmbH, [utelämnas],

[utelämnas] Potsdam,

kärande, tillika motpart

[utelämnas]

Den tionde avdelningen för tvistemål vid Bundesgerichtshof har efter muntlig förhandling den 3 maj 2022 [utelämnas]

fattat följande beslut:

Förfarandet förklaras vilande.

Följande fråga rörande tolkningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46 S, [2004,] s. 1) hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF:

1. Är det en förutsättning för att en passagerare ska ha rätt till kompensation enligt artiklarna 5, 6 och 7 i förordning nr 261/2004 på grund av att en flygning försenats med mer än tre timmar i förhållande till den tidtabellsenliga ankomsttiden att passageraren i enlighet med artikel 3.2 a i nämnda förordning har checkat in vid den tidpunkt som lufttrafikföretaget, researrangören eller en auktoriserad resebyrå angett, dock senast 45 minuter före angiven avgångstid, eller innebär en kraftig försening i den mening som avses ovan – som är att likställa med att flygningen blir inställd – ett undantag från detta krav?
2. Ska, för det fall att en passagerare inte undantas från kravet på att närvara vid incheckningen för att ha rätt till kompensation endast på grund av att en kraftig försening i den mening som avses ovan inträder, ett sådant undantag från kravet ändå gälla om det med tillräcklig säkerhet stod klart för passageraren att flygningen kommer att bli kraftigt försenad vid ankomsten i den mening som avses ovan?

Skäl:

- 1 I. Käranden i första instans, flightright GmbH (nedan kallat Flightright), har på grundval av en överlåten rättighet till kompensation enligt förordning (EG) nr 261/2004 (nedan kallad förordning nr 261/2004 eller förordningen) till följd av en försenad flygning väckt talan mot svaranden i första instans, Laudamotion GmbH (nedan kallat Laudamotion).
- 2 Överlåtaren bokade en flygning som Laudamotion skulle genomföra den 26 juni 2018 från Düsseldorf till Palma de Mallorca med tidtabellsenlig ankomst klockan 10:15. Överlåtaren gick inte ombord på flyget. Flygningen utfördes med en försening på 3 timmar och 32 minuter.

- 3 Flightright har gjort gällande en rätt till kompensation på 250 euro. Amtsgericht ogillade talan. Appellationsdomstolen biföll Flightrights överklagande. Laudamotion har i sitt överklagande, för vilket appellationsdomstolen beviljat prövningstillstånd, yrkat att domen i första instans ska fastställas.
- 4 II. Appellationsdomstolen fann att överlåtaren med giltig verkan har överlåtit sina fordringar mot Laudamotion till Flightright och att Laudamotion i egenskap av det lufttrafikföretag som utförde flygningen är skyldigt att betala kompensation på grund av att flygningen försenades med mer än tre timmar.
- 5 Överlåtaren bokade flygningen. Flygningen ankom med mer än tre timmars försening i förhållande till [den tidtabellsenliga] ankomsttiden. Det saknar betydelse att överlåtaren inte gick ombord på flygningen, eftersom den blev värdelös för honom då förseningen innebar att han missade ett affärsmöte. Villkoren i artikel 3.2 a i förordning nr 261/2004 är uppfyllda. Enligt EU-domstolens rättspraxis ska en kraftig försening på mer än tre timmar vid ankomst likställas med en inställd flygning. Det står inte klart varför en passagerare som redan före avresan underrättats om en försening på mer än tre timmar ändå måste åka till flygplatsen för att behålla sin rätt till kompensation.
- 6 III. Utgången i målet om överklagande beror på hur artiklarna 3, 5, 6 och 7 i förordning nr 261/2004 ska tolkas.
- 7 1. Enligt artikel 3.1 i förordningen är den endast tillämplig om passageraren reser från en flygplats belägen i en medlemsstat eller avreser med en flygning som ett EG-lufttrafikföretag utför med bestämmelseort inom gemenskapen. Om passageraren inte ombokats till en annan flygning krävs enligt punkt 2 a i förordningen att passageraren har en bekräftad platsreservation och har checkat in i tid, det vill säga 45 minuter före angiven avgångstid eller vid den tidpunkt som lufttrafikföretaget angett. Sistnämnda gäller inte i händelse av en inställd flygning enligt artikel 2 l och artikel 5 i förordningen.
- 8 Eftersom överlåtaren visserligen hade en bekräftad platsreservation men inte var vid incheckningen senast 45 minuter före angiven avgångstid och flygningen inte blev inställd utan faktiskt genomfördes, är förordning nr 261/2004 endast tillämplig i det aktuella målet om den – också bekräftade – kraftiga förseningen av flygningen med mer än tre timmar vid bestämmelseorten ska likställas med en inställd flygning vid tillämpning av artikel 3.2 a i förordningen.
- 9 a) Enligt EU-domstolens rättspraxis har passagerare rätt till kompensation enligt artikel 5.1 c jämförd med artikel 7.1 i förordning nr 261/2004 om de vid ankomsten till sin slutliga bestämmelseort drabbas av tidsspillan på tre timmar eller mer (se EU-domstolen, dom av den 19 november 2009 – C-402/07 och C-432/07, [utelämnas], punkterna 61 och 69 – Sturgeon; dom av den 23 oktober 2012 – C-581/10 och C-629/10, [utelämnas] punkt 37 – Nelson; senast EU-domstolens beslut av den 12 november 2020 – C-367/20, [utelämnas] punkt 27 – KLM). EU-domstolen har i synnerhet motiverat denna tolkning av förordningen

med principen om likabehandling som kräver att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling. Passagerare på flygningar som är försenade i denna omfattning och passagerare vid inställda flygningar befinner sig i situationer som är lika när det gäller kompensationen enligt förordning nr 261/2004. Dessa passagerare drabbas nämligen av en liknande olägenhet, det vill säga en tidsspilla som uppgår till tre timmar eller mer i förhållande till den tidtabellsenliga ankomsttiden (EU-domstolen, dom av den 23 oktober 2012, [utelämnas] punkt 48 och följande punkter, punkt 59 och följande punkter – Nelson).

- 10 b) De liknande olägenheter som passagerare drabbas av i båda situationerna kan tala för att en kraftig försening vid ankomsten till den slutliga bestämmelseorten ska likställas med en inställd flygning i den mening som avses i EU-domstolens rättspraxis vid tillämpningen av artikel 3.2 a i förordningen, vilket skulle kunna innebära att det vid en kraftig försening i den mening som avses i EU-domstolens rättspraxis inte är möjligt att kräva att passageraren ska ha infunnit sig till incheckningen senast 45 minuter före angiven avgångstid för att han eller hon ska ha rätt till kompensation enligt förordningen.
- 11 De båda situationerna skiljer sig emellertid åt på ett inte obetydligt sätt. En inställd flygning innebär att flygningen faktiskt inte genomförs trots att den i förväg planerats och det därför redan från början inte kan krävas av passagerarna att de infinner sig vid incheckningen till en flygning som inte kommer att genomföras för att de ska ha rätt att kräva kompensation enligt artiklarna 5 och 7. Det kan däremot förhålla sig annorlunda när det visserligen finns omständigheter som tyder på att flygningen kommer att försenas innan den genomförs, men det senast 45 minuter innan före angiven avgångstid ännu inte med tillräcklig säkerhet står klart att flygningen kommer att drabbas av en försening på mer än tre timmar.
- 12 c) Dessutom kan resonemanget i ett beslut från EU-domstolen tala mot att dessa två situationer ska anses vara lika. Enligt beslutet ska artikel 3.2 a i förordning nr 261/2004 tolkas på så sätt att passagerare på en flygning som vid ankomsten är försenad med tre timmar eller mer och för vilken passagerarna har en bekräftad platsreservation, inte får nekas kompensation enligt förordningen enbart med motiveringen att de i samband med sin begäran om kompensation inte har styrkt, genom bland annat boardingkortet, att de varit närvarande vid incheckningen för nämnda flygning, såvida det inte visas att dessa passagerare inte har transporterats på den aktuella flygning som försenats (EU-domstolen, dom av den 24 oktober 2019, C-756/18, [utelämnas] punkt 33 och följande punkter – easyJet).
- 13 Detta beslut kan ligga till grund för EU-domstolens uppfattning att det för att en rätt till kompensation på grund av en kraftig försening ska föreligga enligt artikel 3.2 a i förordning nr 261/2004 krävs att en passagerare som inte transporterats med den försenade flygningen i vart fall måste ha varit närvarande vid incheckningen, vilket han eller hon måste styrka genom boardingkortet eller ett annat bevismedel.

- 14 2. En kraftig försening vid ankomsten till bestämmelseorten i den mening som avses i EU-domstolens rättspraxis kan vid tillämpningen av artikel 3.2 a i förordningen emellertid endast likställas med en inställd flygning under förutsättning att flygningen inte endast var försenad med tre timmar eller mer vid ankomsten, utan situationen även i andra avseenden liknade den vid en inställd flygning.
- 15 Passagerare vars flygning blivit inställd är emellertid undantagna från kravet på att de ska ha checkat in vid en viss tidpunkt, eller senast 45 minuter före angiven avgångstid, eftersom det vid tidpunkten för underrättelsen om att flygningen blivit inställd står klart att flygningen inte kommer att genomföras och det således inte heller är möjligt att checka in på den.
- 16 En situation som liknar denna kan vara en där passageraren till exempel senast 45 minuter före angiven avgångstid med tillräcklig säkerhet kan fastställa att flygningen endast kommer att kunna genomföras med en försening på mer än tre timmar vid ankomsten till bestämmelseorten. Under dessa omständigheter står det tillräckligt klart att flygningen inte kan genomföras utan en kraftig försening vid ankomsten, vilket innebär att passageraren befinner sig i en situation som är jämförbar med den vid en inställd flygning.
- 17 Däremot ska en situation där en flygning är försenad utan att någon underrättelse om förseningen lämnats, eller lufttrafikföretaget visserligen förvarnat passagerarna om en försening vid avgång, men det till exempel senast 45 minuter före angiven avgångstid inte med tillräcklig säkerhet står klart att flygningen kommer att försenas med tre timmar eller mer vid ankomsten till bestämmelseorten, eventuellt inte anses vara jämförbar med en situation där en flygning blir inställd. Eftersom det under dessa omständigheter inte kan förväntas att flygningen kommer att drabbas av en så kraftig försening att det är att likställa med en inställd flygning, kan det vara motiverat att endast de passagerare som faktiskt infunnit sig för incheckning vid den tidpunkt som angetts, eller senast 45 minuter före angiven avgångstid, och flygningen därefter ankommit med en försening på tre timmar eller mer vid bestämmelseorten, ska ha rätt till kompensation vid kraftig försening.
- 18 Ovannämnda tolkning av artikel 3.2 a i förordningen skulle även vara i linje med en dom som meddelats av Bundesgerichtshof, enligt vilken en passagerare som på grund av en försenad flygning missade en anslutande flygförbindelse i en situation där båda flygningarna bokats gemensamt, och passageraren inte gick ombord på ett ersättningsflyg som bokats för honom i stället för den missade anslutande flygförbindelsen på grund av att det från början stod klart att passageraren inte skulle nå den slutliga bestämmelseorten med mindre än tre timmars försening i förhållande till den ursprungligen planerade ankomsttiden, utan i stället flög tillbaka till avreseflygplatsen, hade rätt till kompensation på grund av kraftig försening, i synnerhet eftersom passageraren i det aktuella fallet under alla omständigheter var närvarande vid incheckningen för den första flygningen (se

Bundesgerichtshof, dom av den 13 november 2013 [utelämnas] punkt 8 och följande punkter).

- 19 IV. Mot bakgrund av det ovanstående ska frågorna som formulerats ovan i beslutdelen hänskjutas till EU-domstolen för förhandsavgörande enligt artikel 267 tredje stycket FEUF.
- 20 De aktuella rättsfrågorna har hittills inte besvarats i EU-domstolens rättspraxis. EU-domstolens beslut av den 24 oktober 2019 (C-756/18, [utelämnas] easyJet) avsåg andra frågor och berörde endast i förbigående en situation där en passagerare eventuellt inte transporteras med den försenade flygningen.
- 21 Den hänskjutande domstolen kan inte heller avstå från att begära förhandsavgörande på den grunden att en begäran om förhandsavgörande i mål C-517/21 redan behandlas av EU-domstolen, trots att liknande frågor tas upp i det målet. För det första är frågorna i nämnda begäran inte identiska med de som aktualiseras i förevarande mål. För det andra är det inte möjligt att med säkerhet förutse hur förfarandet i det pågående målet vid EU-domstolen kommer att utvecklas och huruvida frågorna faktiskt kommer att besvaras eller förfarandet exempelvis kommer att avslutas i förtid till följd av parternas processhandlingar.

[utelämnas]